

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI - SECȚIA A II A PENALĂ

DOSAR NR. 4091/229/2018 (1518/2021)

ÎNCHEIERE

Ședința publică din 1 februarie 2022

Curtea constituită din:

Președinte: ...

Judecător: ...

Grefier: ...

Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București - a fost reprezentat de procuror

Pe rol se află soluționarea cauzei penale având ca obiect **apelurile formulate de Parchetul de pe lângă Judecătoria Fetești, părțile civile ... și ..., precum și de partea responsabilă civilmente ...** împotriva sentinței penale nr. 156/26.10.2020, pronunțată de Judecătoria Fetești, în dosarul nr. 4091/229/2018.

La apelul nominal, făcut în ședință publică, au lipsit părțile. Pentru **apelanta – parte responsabilă civilmente ...** se prezintă apărătorul ales, avocat ..., în baza împuternicirii avocațiale nr. 5998589/2021, depusă la dosarul cauzei (fila 72), **pentru apelantele – părți civile ... și ...** se prezintă apărătorul ales, avocat ..., în baza împuternicirii avocațiale seria GL nr. 0109973/2021, depusă la dosarul cauzei (fila 71), pentru **intimatul – inculpat ...** se prezintă apărătorul ales, avocat ... în substituie pentru av. ..., în baza împuternicirii avocațiale seria IL nr. 56437/2020, depusă la dosarul cauzei (fila 73), iar pentru **intimatul – inculpat** se prezintă apărător desemnat din oficiu, avocat ..., în baza delegației pentru asistență judiciară obligatorie nr. 64883/2021, depusă la dosarul cauzei (fila 74).

Procedura de citare este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință, după care:

Curtea pune în discuție sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri pentru dezlegarea unei chestiuni de drept, respectiv dacă în interpretarea și aplicarea prevederilor art. 338 alin. (2) C.pen., fapta oricărei persoane de a modifica starea locului are în vedere și schimbarea poziției vehiculului implicat într-un accident de circulație, sintagmă prevăzută distinct de art. 77 alin. (3) din O.U.G. nr. 195/2002.

Reprezentantul Ministerului Public, având cuvântul, este de acord cu sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Apărătorul din oficiu al intimatului – inculpat ..., având cuvântul, lasă soluția la aprecierea instanței.

Apărătorul ales al apelantelor – părți civile ... și ..., având cuvântul, apreciază că nu se impune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție. Consideră că părțile civile au suferit destul, iar termenul de soluționare a cauzei s-ar amâna nejustificat.

Apărătorul ales al apelantei – parte responsabilă civilmente ..., având cuvântul, lasă soluția la aprecierea instanței.

Apărătorul ales al intimatului – inculpat ..., având cuvântul, arată că este de acord cu sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție.

CURTEA

Deliberând asupra sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, constată următoarele:

I. Expunerea succintă a cauzei

Prin **sentința penală nr. 156 din 26.10.2020** pronunțată de Judecătoria Fetești, s-au dispus următoarele:

În baza art. 396 alin. 6 C.pr.pen. rap. la art. 16 alin. 1 lit. f) C.pr.pen., s-a dispus încetarea procesului penal față de inculpatul (*fiul lui și, născut la data de în oraș, jud., cu același domiciliu în oraș, str., nr., jud., CNP, fără antecedente penale, căsătorit, 4 clase, fără ocupație*), în ceea ce privește săvârșirea la data de 25.04.2015, a infracțiunilor de *ucidere din culpă*, prevăzută de art. 192 alin. 2 C.pen. și *părăsirea locului accidentului ori modificarea sau ștergerea urmelor acestuia*, prevăzută de art. 338 alin. 2 C.pen..

În baza art. 396 alin. 2 C.pr.pen. a fost condamnat inculpatul (*fiul lui și, născut la data de în oraș, jud., cu același domiciliu în oraș, str., nr., jud. Ialomița, CNP, posesor de permis de conducere corespunzător categoriei B cu vechime din anul 1996, fără antecedente penale, căsătorit, studii medii*), la pedeapsa de **2 ani închisoare**, pentru săvârșirea infracțiunii de *ucidere din culpă*, prevăzută de art. 192 alin. 2 C.pen., faptă comisă la data de 25.04.2015.

În baza art. 396 alin. 2 C.pr.pen. a fost condamnat inculpatul la pedeapsa de **2 ani închisoare**, pentru săvârșirea infracțiunii de *părăsirea locului accidentului ori modificarea sau ștergerea urmelor acestuia*, prevăzută de art. 338 alin. 2 C.pen., faptă comisă la data de 25.04.2015.

În baza art. 38 alin. 1 C.pen. s-a constatat că faptele din prezenta cauză se află în concurs real.

În baza art. 39 alin. 1 lit. b C.pen., au fost contopite cele două pedepse a câte 2 ani închisoare aplicate inculpatului Călin Petrică prin prezenta sentință penală și s-a aplicat acestuia pedeapsa cea mai grea de 2 ani închisoare, la care adaugă un spor de o treime din cealaltă pedeapsă stabilită, respectiv 8 luni, în final, pedeapsa rezultantă fiind de **2 ani și 8 luni închisoare**.

În baza art. 91 alin. 1 C.pen., s-a dispus **suspendarea sub supraveghere** a executării pedepsei principale pe durata unui termen de supraveghere de 4 ani stabilit conform art. 92 C.pen., termen care se calculează de la data rămânerii definitive a sentinței.

A fost încredințată supravegherea inculpatului Serviciului de Probațiune Ialomița.

În baza art. 93 alin. 1 C.pen., a fost obligat inculpatul la respectarea următoarelor **măsuri de supraveghere** pe durata termenului de încercare:

- să se prezinte la Serviciul de Probațiune Ialomița, la datele fixate de acesta;
- să primească vizitele consilierului de probațiune desemnat cu supravegherea sa;
- să anunțe, în prealabil, schimbarea locuinței și orice deplasare care depășește 5 zile;
- să comunice schimbarea locului de muncă;
- să comunice informații și documente de natură a permite controlarea mijloacelor sale de existență.

În baza art. 93 alin. 2 C.pen. s-a impus ca inculpatul să respecte următoarele **obligații** pe durata termenului de supraveghere:

- să urmeze un curs de reintegrare socială derulat de către Serviciul de Probațiune sau organizat în colaborare cu instituții din comunitate.

- să frecventeze unul dintre programele de reintegrare socială derulate de către serviciul de probațiune sau organizate în colaborare cu instituții din comunitate.

În baza art. 93 alin. 3 C.pen. coroborat cu art. 404 alin. 2 C.pr.pen. s-a impus ca inculpatul să respecte obligația să presteze o muncă neremunerată în folosul comunității, pe o perioadă de 120 de zile, la una din următoarele două entități: Complexul de Servicii Sociale (căminul de bătrâni) din mun. Țândărei sau la Spitalul Orășenesc Țândărei.

În baza art. 404 alin. 2 C.pr.pen. s-a atras atenția inculpatului asupra dispozițiilor art. 96 alin. 1, 2 și 4 C.pen., care prevăd următoarele:

alin. 1 - "Dacă pe parcursul termenului de supraveghere persoana supravegheată, cu rea-credință, nu respectă măsurile de supraveghere sau nu execută obligațiile impuse ori stabilite de lege, instanța revocă suspendarea și dispune executarea pedepsei";

alin. 2 - "Dacă până la expirarea termenului de supraveghere persoana supravegheată nu îndeplinește integral obligațiile civile stabilite prin hotărâre, instanța revocă suspendarea și dispune executarea pedepsei, afară de cazul în care persoana dovedește că nu a avut nicio posibilitate să le îndeplinească";

alin. 4 - "Dacă pe parcursul termenului de supraveghere cel condamnat a săvârșit o nouă infracțiune, descoperită până la împlinirea termenului și pentru care s-a pronunțat o condamnare la pedeapsa închisorii, chiar după expirarea acestui termen, instanța revocă suspendarea și dispune executarea pedepsei."

În temeiul art. 397 C.pr.pen. rap. la art. 25 alin. 5 C.pr.pen. a fost lăsată nesoluționată acțiunea civilă formulată de părțile civile ..., ... și ..., pentru repararea prejudiciului cauzat prin fapta inculpatului

A fost reținută culpa comună și egală a celor doi inculpați în producerea accidentului rutier.

În temeiul art. 397 C.pr.pen. rap. la art. 25 C.pr.pen. a fost admisă în parte acțiunea civilă formulată de partea civilă - decedat pe parcursul procesului, continuată prin moștenitori ...a și ..., pentru repararea prejudiciului cauzat prin fapta inculpatului

A fost obligată partea responsabilă civilmente să plătească părților civile și ..., în calitate de moștenitori ai părții civile decedate ..., suma de 2.856 lei cu titlu de daune materiale și suma de 40.000 euro, echivalent în lei la cursul BNR de la data plății, cu titlu de daune morale.

În temeiul art. 397 C.pr.pen. rap. la art. 25 C.pr.pen. a fost admisă în parte acțiunea civilă formulată de partea civilă ..., pentru repararea prejudiciului cauzat prin fapta inculpatului

A fost obligată partea responsabilă civilmente ... să plătească părții civile ... suma de 40.000 euro, echivalent în lei la cursul BNR de la data plății, cu titlu de daune morale.

În temeiul art. 397 C.pr.pen. rap. la art. 25 C.pr.pen. a fost admisă în parte acțiunea civilă formulată de partea civilă ..., pentru repararea prejudiciului cauzat prin fapta inculpatului

A fost obligată partea responsabilă civilmente ... să plătească părții civile ... suma de 10.000 euro, echivalent în lei la cursul BNR de la data plății, cu titlu de daune morale.

S-a luat act că părțile civile înțeleg să solicite cheltuieli de judecată pe cale separată.

A fost respinsă în rest acțiunea civilă formulată de părțile civile ..., ... și ..., pentru repararea prejudiciului cauzat prin fapta inculpatului ..., ca neîntemeiată.

În baza art. 272 C.pr.pen., s-a dispus avansarea din fondurile Ministerului Justiției către Baroul Ialomița a sumei de 660 lei, cu titlul de onorariu apărător din oficiu, în baza delegației seria AV nr. 4837.

În baza art. 274 alin. 1 C.pr.pen., a fost obligat inculpatul la plata sumei de 1.250 lei, reprezentând cheltuieli judiciare avansate de către stat, din care suma de 450 lei aferentă urmăririi penale și suma de 800 lei aferentă judecății.

În baza art. 274 alin. 3 C.pr.pen., celelalte cheltuieli judiciare avansate de către stat au rămas în sarcina acestuia.

Pentru a pronunța această hotărâre, instanța de fond a reținut că:

Prin rechizitoriul nr. 665/P/2015 din data de 07.12.2018 al Parchetului de pe lângă Judecătoria Fetești, înregistrat pe rolul acestei instanțe la data de 11.12.2016, s-a dispus trimiterea în judecată, în stare de libertate, a inculpatului, pentru săvârșirea infracțiunilor de *ucidere din culpă prev. de art. 192 alin. 1 și 2 C.pen. și modificarea stării locului, a urmelor accidentului de circulație din care a rezultat decesul unei persoane prev. de art. 338 alin. 2 C.pen. toate cu aplic. art. 38 alin. 1 din Codul penal* și, pentru săvârșirea infracțiunilor de *ucidere din culpă prev. de art. 192 alin. 1 și 2 C.pen. și*

modificarea stării locului, a urmelor accidentului de circulație din care a rezultat decesul unei persoane prev. de art. 338 alin. 2 C.pen., toate cu aplic. art. 38 alin. 1 din Codul penal.

În actul de sesizare s-a reținut următoarea situație de fapt:

La data de 25.04.2015, în jurul orei 15:45, **inculpatul** în timp ce conducea autoturismul marca Audi A8 cu numărul de înmatriculare pe D.N. 2 A din direcția Slobozia către Constanța, când a ajuns în dreptul alveolei din fața restaurantului Corado din oraș Țândărei, a fost surprins de apariția pe sensul său de mers a autoturismului marca Opel Vectra cu numărul de înmatriculare, urmarea acestui fapt conducătorul auto a virat la stânga pătrunzând pe contrasens, vehiculul intrând într-un regim de rulare-derapare, iar pe parcurs a lovit din față bicicleta condusă de numitul, basculându-l pe acesta peste capota motor, iar după spargerea parbrizului proiectându-l pe carosabil și după producerea evenimentului rutier a modificat starea locului accidentului fără încuviințarea organelor de poliție.

La data de 25.04.2015 în jurul orelor 15:45, **inculpatul Constantin Chirică**, aflându-se la volanul autoturismului Opel Vectra cu numărul de înmatriculare ..., fiind staționat în alveola din fața restaurantului Corado din oraș Țândărei, a inițiat o manevră de mers înapoi, obturând progresiv banda corespunzătoare direcției de mers Slobozia-Constanța, de pe DN. 2 A, provocând accident rutier soldat cu decesul biciclistului ..., iar după producerea evenimentului a modificat starea locului accidentului fără încuviințarea organelor de poliție.

În concret, cu privire la **chestiunea de drept invocată**, s-a reținut că inculpații au **modificat starea locului accidentului** prin *schimbarea poziției vehiculelor implicate în accidentul rutier în sensul parcării acestora paralel cu bordura, fără a fi lăsate în poziția rezultată în urma accidentului rutier.*

II. În examenul de **admisibilitate a sesizării**, Curtea constată că sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție este admisibilă, potrivit dispozițiilor art. 475 din Codul de procedură penală, motivat de faptul că:

1. Curtea de apel este investită cu judecarea cauzei în apel și, potrivit dispozițiilor art.552 C.p.p., hotărârea instanței de apel rămâne definitivă la data pronunțării acesteia, fiind astfel îndeplinită condiția prevăzută la art. 475 C.p.p. referitoare la soluționarea cauzei în ultimă instanță.

2. În speță, a fost identificată, din oficiu, o chestiune de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei, și anume "*Dacă în interpretarea și aplicarea prevederilor art. 338 alin. (2) C.pen., fapta oricărei persoane de a modifica starea locului are în vedere și schimbarea poziției vehiculului implicat într-un accident de circulație, sintagmă prevăzută distinct de art. 77 alin. (3) din O.U.G. nr. 195/2002?*"

De lămurirea acestei chestiuni de drept depinde soluționarea pe fond a cauzei, întrucât vizează determinarea elementului constitutiv al infracțiunii prevăzute de art. 338 alin. (2) C.pen.

3. Chestiunea de drept enunțată este nouă deoarece asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat nici printr-un recurs în interesul legii, nici printr-o hotărâre prealabilă, potrivit art.474 și, respectiv, art.477 din Codul de procedură penală.

4. Chestiunea de drept enunțată nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform evidențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție.

III. Punctele de vedere asupra chestiunii de drept au fost exprimate astfel:

Reprezentantul Ministerului Public a precizat că este de acord cu sesizarea, având în vedere obiectul judecății cauzei, considerând că este utilă și concludentă în cauză.

Apărătorii inculpatului și ai părții responsabile civilmente au precizat că sunt de acord cu aspectul pus în discuție de către instanță.

Apărătorul părților civile nu a fost de acord cu sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție.

IV. Punctul de vedere motivat al completului de judecată:

1. **Redarea normelor de drept intern apreciate a fi relevante în speță**

Articolul 338 din Codul penal. Părăsirea locului accidentului ori modificarea sau ștergerea urmelor acestuia

(1) Părăsirea locului accidentului, fără încuviințarea poliției sau a procurorului care efectuează cercetarea locului faptei, de către conducătorul vehiculului sau de către instructorul auto, aflat în procesul de instruire, ori de către examinatorul autorității competente, aflat în timpul desfășurării probelor practice ale examenului pentru obținerea permisului de conducere, implicat într-un accident de circulație, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează și fapta oricărei persoane de a *modifica starea locului* sau de a *șterge urmele accidentului de circulație* din care a rezultat uciderea sau vătămarea integrității corporale ori a sănătății uneia sau mai multor persoane, fără acordul echipei de cercetare la fața locului.

Articolul 77 aliniat 3 din O.U.G. nr. 195/2002.

Este interzis oricărei persoane să *schimbe poziția vehiculului* implicat într-un accident de circulație în urma căruia a rezultat moartea sau vătămarea integrității corporale ori a sănătății uneia sau a mai multor persoane, să *modifice starea locului* sau să *șteargă urmele accidentului* fără încuviințarea poliției care cercetează accidentul.

Articolul 79 aliniat 1 litera a din O.U.G. nr. 195/2002.

Conducătorii de vehicule implicați într-un accident de circulație în urma căruia au rezultat numai avarierea vehiculelor și/sau alte pagube materiale sunt obligați:

a) să scoată imediat vehiculele în afara părții carosabile ori, dacă starea vehiculelor nu permite acest lucru, să le deplaseze cât mai aproape de bordură sau acostament, semnalizându-le prezența.

Articolul 95 aliniat 1 din O.U.G. nr. 195/2002.

Încălcarea dispozițiilor prezentei ordonanțe de urgență, altele decât cele care întrunesc elementele constitutive ale unei infracțiuni, constituie contravenție și se sancționează cu avertisment ori cu amendă ca sancțiune principală și, după caz, cu una dintre sancțiunile contravenționale complementare prevăzute la art. 96 alin. (2).

2. Analiza modificărilor legislative privind chestiunea de drept în discuție.

În Ordonanța de Urgență nr 195/2002, în forma inițială a actului normativ, infracțiunea de părăsirea locului accidentului ori modificarea sau ștergerea urmelor acestuia a fost incriminată prin articolul 81 alin. (1) care prevedea că *părăsirea locului accidentului fără încuviințarea poliției ori a procurorului care efectuează cercetarea locului faptei, precum și modificarea sau ștergerea urmelor accidentului de către conducătorul oricărui vehicul angajat într-un accident de circulație de pe urma căruia a rezultat uciderea sau vătămarea integrității corporale ori a sănătății uneia sau mai multor persoane ori dacă accidentul s-a produs ca urmare a unei infracțiuni se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani.*

În același timp, în forma inițială a actului normativ, art. 69 alin. (1) din O.U.G. nr. 195/2002 prevedea că un conducător implicat într-un accident de circulație de pe urma căruia a rezultat moartea sau vătămarea integrității corporale ori a sănătății unei persoane este obligat să ia măsuri de anunțare imediată a poliției, *să nu modifice sau să șteargă urmele accidentului* și să nu părăsească locul faptei.

Așadar, legiuitorul a folosit inițial noțiunile de *modificarea sau ștergerea urmelor accidentului* atât în cazul incriminării infracțiunii prevăzute de art. 81 alin. (1) din O.U.G. nr. 195/2002, cât și în cazul instituirii obligațiilor conducătorilor vehiculelor implicate în accidente rutiere în urma cărora a rezultat uciderea sau vătămarea integrității corporale ori a sănătății uneia sau mai multor persoane.

Ulterior, prin Legea nr. 49 din 8 martie 2006, pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, a fost modificat conținutul normei de incriminare (conform avizului comun al Comisiei pentru industrii și servicii și al Comisiei juridice, de disciplină și imunități din cadrul Camerei Deputaților), iar infracțiunea de părăsirea locului accidentului ori modificarea sau ștergerea urmelor acestuia, prevăzută de art. 89 alin. (2) din O.U.G. nr. 195/2002

(forma în urma republicării actului normativ), sancționa fapta oricărei persoane de a **modifica starea locului** sau de a **șterge urmele accidentului de circulație** din care a rezultat uciderea sau vătămarea integrității corporale ori a sănătății uneia sau mai multor persoane, fără acordul echipei de cercetare la fața locului.

De asemenea, prin Legea nr. 49 din 8 martie 2006, pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, a fost modificat și conținutul obligațiilor conducătorilor vehiculelor implicate în accidente rutiere în urma cărora a rezultat uciderea sau vătămarea integrității corporale ori a sănătății uneia sau mai multor persoane.

Astfel, potrivit art. 77 alin. (3) din O.U.G. nr. 195/2002 (forma în urma republicării actului normativ), s-a prevăzut că este interzis oricărei persoane să **schimbe poziția vehiculului implicat într-un accident de circulație** în urma căruia a rezultat moartea sau vătămarea integrității corporale ori a sănătății uneia sau a mai multor persoane, să **modifice starea locului** sau să **șteargă urmele accidentului** fără încuviințarea poliției care cercetează accidentul.

Ca atare, prin același act normativ, legiuitorul a modificat atât conținutul constitutiv al infracțiunii de părăsirea locului accidentului ori modificarea sau ștergerea urmelor acestuia, cât și obligațiile conducătorilor vehiculelor implicate în accidente rutiere în urma cărora a rezultat uciderea sau vătămarea integrității corporale ori a sănătății uneia sau mai multor persoane.

În acest cadru, se constată că, în Ordonanța de Urgență nr 195/2002, în ceea ce privește obligațiile conducătorilor vehiculelor implicate în accidente rutiere în urma cărora a rezultat uciderea sau vătămarea integrității corporale ori a sănătății uneia sau mai multor persoane, legiuitorul a utilizat *trei sintagme distincte* („schimbarea poziției vehiculului implicat într-un accident de circulație”, „modificarea stării locului” și „ștergerea urmelor accidentului”), în timp ce la incriminarea infracțiunii de părăsirea locului accidentului ori modificarea sau ștergerea urmelor acestuia legiuitorul a utilizat doar *două sintagme* („modificarea stării locului” și „ștergerea urmelor accidentului”), **fără a se prevedea că schimbarea poziției vehiculului implicat într-un accident de circulație constituie infracțiunea incriminată de art. 89 alin. (2) din O.U.G. nr. 195/2002.**

Ulterior, infracțiunea de părăsirea locului accidentului ori modificarea sau ștergerea urmelor acestuia a fost preluată în noul cod penal, fiind utilizate aceleași sintagme, respectiv „modificarea stării locului” și „ștergerea urmelor accidentului”.

3. Punctul motivat al completului de judecată

Plecând de la interpretarea istorico-teleologică a normelor legale anterior precizate, dar și față de interpretarea literală a prevederilor art. 338 alin. (2) C.pen., transpare chestiunea de drept invocată, respectiv dacă *simpliciter* schimbarea poziției unui vehicul implicat într-un accident de circulație în urma căruia a rezultat moartea sau vătămarea integrității corporale ori a sănătății uneia sau a mai multor persoane, fără a se reconfigura starea locului prin indicarea unui alt loc al accidentului în raport de poziția ulterioară a vehiculului, atrage reținerea infracțiunii de părăsirea locului accidentului ori modificarea sau ștergerea urmelor acestuia, prev. de art. 338 alin. (2) C.pen.

Curtea constată că există două opinii cu privire la chestiunea de drept invocată, iar pentru a nu se antepunța vor fi prezentate argumentele care fundamentează aceste soluții.

Într-o **primă opinie** se apreciază că fapta oricărei persoane de a modifica starea locului are în vedere și schimbarea poziției vehiculului implicat într-un accident de circulație în urma căruia a rezultat moartea sau vătămarea integrității corporale ori a sănătății uneia sau a mai multor persoane întrucât menținerea poziției vehiculelor implicate în accident reprezintă premisa esențială a unei corecte reconfigurării a modalității de producere a accidentului de circulație, fiind esențială pentru stabilirea dinamicii producerii accidentului de circulație.

Chiar dacă prevederile art. 77 alin. (3) din OUG nr. 195/2002 precizează în mod distinct ipoteza schimbării poziției vehiculului, se apreciază că schimbarea stării locului include și această ipoteză

întrucât locul faptei ulterior accidentului este determinat atât de suprafață, cât și de obiectele purtătoare de probe, fiind astfel inclus vehiculul implicat în accidentul rutier.

Sub acest aspect, în literatura de specialitate se apreciază că, în cazul infracțiunii prevăzute de art. 338 alin. (2) C.pen., elementul material constă în modificarea stării locului sau ștergerea urmelor accidentului de circulație, fiind avute în vedere exemplificativ: *schimbarea poziției vehiculului*, ștergerea urmelor de frânare, înlăturarea unor semne de circulație, mutarea cadavrului victimei în altă poziție decât cea rezultată în urma accidentului, revopsirea autovehiculului după accident pentru ștergerea urmelor (a se vedea Cristina Rotaru, Andra-Roxana Trandafir, Valerian Cioclei - Drept penal. Partea specială II, ediția a 2-a, Editura C.H.Beck, 2018, p. 454).

Cu privire la această opinie, în practica judiciară s-a apreciat că infracțiunea în discuție este una de pericol abstract, legiuitorul prezumând în mod absolut că adoptarea conduitei prohibite de norma de incriminare cauzează o stare de pericol, iar din perspectiva legiuitorului, scopul urmărit de autor este lipsit de semnificație penală, fiind suficient ca acesta să fi acceptat, cel puțin, că prin modificarea locului accidentului creează riscul de compromitere a investigației rutiere, indiferent că și-a propus o atare finalitate sau nu. Astfel, s-a arătat că fapta unei persoane care a produs un accident de circulație în urma căruia a rezultat moartea sau vătămarea integrității corporale ori a sănătății uneia sau a mai multor persoane de a modifica locul accidentului prin deplasarea autoturismului din poziția inițială pe o distanță de câțiva metri, scopul declarat fiind acela de a permite reluarea traficului, urmare a insistențelor celorlalți participanți la trafic și pe fondul stării de panică sub care se afla, în urma accidentului, fără a avea acordul echipei de cercetare a locului faptei, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de modificare a locului accidentului, prev. de art. 338 alin. (2) C.pen. (se vedea în acest sens Decizia nr. 1215/2019 a Curții de Apel Cluj).

În același sens, în jurisprudență s-a apreciat că fapta este tipică indiferent de finalitatea urmărită de autor (compromiterea anchetei, reluarea traficului, adăpostirea autoturismului la umbră etc.), simpla modificare a locului accidentului generând starea de pericol prezumată de legiuitor (a se vedea în acest sens Decizia nr. 852/2020 a Curții de Apel Cluj).

Într-o a doua opinie se apreciază că fapta oricărei persoane de a modifica starea locului nu are în vedere și schimbarea poziției vehiculului implicat într-un accident de circulație.

În primul rând, se are în vedere că legiuitorul utilizează *trei sintagme* diferite privind obligațiile în cazul unui accident de circulație în urma căruia a rezultat moartea sau vătămarea integrității corporale ori a sănătății uneia sau a mai multor persoane, fiind incriminate acțiunile prevăzute de *două sintagme*, respectiv *modificarea stării locului și ștergerea urmelor accidentului*, fără a se prevedea că schimbarea poziției vehiculului implicat într-un accident de circulație constituie infracțiunea incriminată de 338 alin. (2) C.pen.

În acest sens, se are în vedere că analiza incriminării infracțiunilor contra siguranței circulației pe drumurile publice se realizează prin interpretarea sistematică a prevederilor relevante din Codul penal și din legislația extrapenală, respectiv O.U.G. nr. 195/2002 (a se vedea Decizia nr. 18/2019, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, publicată în Monitorul Oficial nr. 66 din 30 ianuarie 2020).

Or, atâta vreme cât legiuitorul utilizează *trei sintagme* diferite în ceea ce privește obligațiile în cazul unui accident de circulație în urma căruia a rezultat moartea sau vătămarea integrității corporale ori a sănătății uneia sau a mai multor persoane, iar incriminarea face referire doar la două sintagme, rezultă că simpla schimbare a poziției vehiculului implicat într-un accident de circulație nu constituie infracțiunea incriminată de 338 alin. (2) C.pen., ci reprezintă contravenție, conform art. 95 alin. (1) din O.U.G. nr. 195/2002.

Chiar dacă o astfel de incriminare s-ar putea justifica prin raportare la faptul că menținerea poziției vehiculelor este, de regulă, esențială pentru determinarea dinamicii producerii accidentului

rutier, o interpretare contrară reprezintă o soluție care încalcă principiul fundamental al legalității incriminării prevăzut de art. 1 alin. (1) din Codul penal, care nu permite nici incriminarea prin analogie, nici aplicarea prin analogie a unei dispoziții penale, în detrimentul persoanei acuzate.

Un alt argument care sprijină concluzia că simpla schimbare a poziției vehiculului implicat într-un accident de circulație nu constituie infracțiunea incriminată de 338 alin. (2) C.pen. transpare din faptul că prevederile art. 338 alin. (1) și (2) C.pen. cuprinde două infracțiuni, respectiv cea de părăsire a locului accidentului (art. 338 alin. 1 C.pen.) și cea de modificare a stării locului sau de ștergere a urmelor accidentului (art. 338 alin. 2 C.pen.) (a se vedea *Cristina Rotaru, Andra-Roxana Trandafir, Valerian Cioclei - Drept penal. Partea specială II, ediția a 2-a, Editura C.H.Beck, 2018, p. 450*).

Cu toate acestea, în cazul în care se părăsește locul accidentului, ceea ce implică schimbarea poziției vehiculului implicat în accidentul de circulație, în literatura de specialitate se arată că se reține doar infracțiunea de părăsire a locului accidentului, deși se produce și urmarea imediată a infracțiunii prevăzute de art. 338 alin. (2) C.pen., respectiv starea de pericol adusă relațiilor sociale privind aflarea adevărului în ceea ce privește modalitatea de producere și dinamica accidentului de circulație din care a rezultat vătămarea sau uciderea victimei. În schimb, în situația în care unul dintre conducătorii de vehicul implicați în accident, înainte să abandoneze locul impactului, coboară și înlătură eventuale urme de pe carosabil ori schimbă poziția corpului victimei sau bunurile rămase, se apreciază că sunt incidente regulile concursului de infracțiuni (a se vedea *G. Bodoroncea, V. Cioclei, I. Kuglay, L.V. Lefterache, T. Manea, I. Nedelcu, F. M. Vasile - Codul penal. Comentariu pe articole, ediția a 2 - a, Editura C.H. Beck, 2016, p. 1137*).

Tot în acest sens, se are în vedere că în literatura de specialitate sintagma „modificarea stării locului” este definită ca fiind *schimbarea sau transformarea elementelor suprafeței de teren pe care s-a produs accidentul de circulație în urma căruia a rezultat moartea sau vătămarea integrității corporale ori a sănătății uneia sau a mai multor persoane (a se vedea V. Dobrinou, I.Pascu, M.A. Hotca, I. Chiș, M. Gorunescu, N. Neagu, C.Păun, M. Dobrinou, M.C.Sinescu, Noul Cod penal comentat. Partea specială, ed. a 3-a, Editura Universul Juridic, 2016, p. 773; Alin Sorin Nicolescu, Infracțiuni contra siguranței circulației pe drumurile publice, Editura Hamangiu, 2018, p. 177)*.

Așadar, în literatura de specialitate sintagma „modificarea stării locului” se raportează la *suprafața de teren pe care s-a produs accidentul de circulație*, fără a fi inclusă schimbarea poziției vehiculului implicat în accidentul de circulație.

În aceste coordonate, Curtea constată că în practica judiciară s-a apreciat că schimbarea poziției vehiculului implicat într-un accident rutier în urma căruia a rezultat moartea sau vătămarea integrității corporale ori a sănătății uneia sau a mai multor persoane nu constituie infracțiunea de părăsirea locului accidentului ori modificarea sau ștergerea urmelor acestuia, prev. de art. 338 alin. (2) C.pen. (a se vedea *sentința penală nr. 1305/2020 a Judecătoria Tulcea*).

De asemenea, în practica judiciară s-a apreciat că legiuitorul prin însăși termenii folosiți (starea locului) are în vedere locul producerii accidentului (loc privit ca și spațiu de desfășurare a acestuia) și nu obiectele, bunurile, persoanele implicate în accident, iar dacă nu se acționează asupra locului (privit ca spațiu) ci asupra bunului (privit ca obiect de producere a accidentului), starea locului a rămas neschimbata numai că obiectul ce a produs accidentul a fost deplasat (a se vede *sentința penală nr. 246/2009 a Judecătoria Sibiu*).

În fine, această opinie nu vizează situația în care *schimbarea poziției unui vehicul implicat într-un accident de circulație* în urma căruia a rezultat moartea sau vătămarea integrității corporale ori a sănătății uneia sau a mai multor persoane conduce la reconfigurarea stării locului prin indicarea unui alt loc al accidentului în raport de poziția ulterioară a vehiculului, întrucât, în această ipoteză, nu este în discuție o simplă schimbare a poziției vehiculului implicat în accidentul de circulație, ci chiar modificarea stării locului accidentului de circulație.

IV. Dispozițiile completului de judecată

Față de considerentele anterior expuse, se va dispune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, iar în baza art. 476 alin. (2) C.proc.pen. cercetarea judecătorească se suspendă până la soluționarea hotărârii prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept.

PENTRU ACESTE MOTIVE, ÎN NUMELE LEGII DISPUNE:

În baza art. 475 C.proc.pen. dispune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prin care să dea rezolvare de principiu următoarei chestiuni de drept:

Dacă în interpretarea și aplicarea prevederilor art. 338 alin. (2) C.pen., fapta oricărei persoane de a modifica starea locului are în vedere și schimbarea poziției vehiculului implicat într-un accident de circulație, sintagmă prevăzută distinct de art. 77 alin. (3) din O.U.G. nr. 195/2002?

În baza art. 476 alin. (2) C.proc.pen. cercetarea judecătorească se suspendă până la soluționarea hotărârii prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept.

Fără cale de atac.

Pronunțată prin punerea încheierii la dispoziția părților și procurorului, prin mijlocirea grefei, azi, 01.02.2022.

Președinte,

....

Judecător,

....

Grefier,

....